

Серія «ТРИ ВЕДМЕДІ»

Другий випуск

Джозеф Кандалл

**Сторія про Три
Ведмеді**

**Гаррісон Вейр, маляр
Стецько Паляниця, тлумач**

Накладня в екзилі

2022

A TREASURY
OF
PLEASURE BOOKS
FOR YOUNG CHILDREN.

WITH MORE THAN ONE HUNDRED ILLUSTRATIONS
BY JOHN ABSOLON AND HARRISON WEIR.

LONDON:
GRANT AND GRIFFITH,
SUCCESSORS TO NEWBERY AND HARRIS,
ST. PAUL'S CHURCHYARD; AND
JOSEPH CUNDALL, OLD BOND STREET.

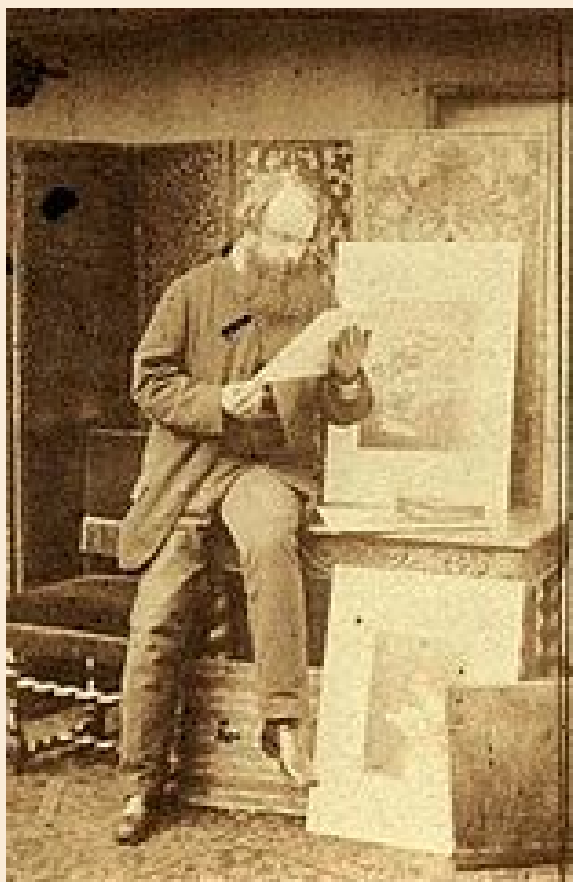
1850.

Joseph Cundall

**The Story of the
Three Bears**

Harrison Weir, illustrator

**London
1850**

Анотація

За тузінь років по видрукові Робертової Савзієвої «Сторії про Три Ведмеді» Джозеф Кандалл у своєму «Втішному книжковому скарбі для малечі» (A Treasure of Pleasure Books for Young Children) заступив первітну антигеройку — капосну потворну стару жінку — на теж капосне мале дівча на м'я Сріблястоволоска (Silver-hair); м'я те з плином часу по численних змінах остаточно переинакшиться на сучасне Золоті Пуклі (Goldilocks).

А маляр Гаррісон Вейр супроводив казку шістьмома чудовими кольоровими кунштиками.

Правові вваги Усі без винятку використані в сій книжечці текстові та графічні матеріяли перебувають у вільному доступі в Інтернеті, хтобудь може безперешкодно отримати їх самотужки з первітних уселюдних джерел; також їх усі вільно змінювати та/чи поширювати, якщо не зазначено инше.

До суспільного надбання (public domain) належать:

- первотворний текст та заголовна сторінка з його джерела¹ — у США, бо твір уперше оприлюднено до 1 січня 1927 р.; а також у всьому світі, бо його автор, Джозеф Кандалл (Joseph Cundall), помер понад сто років тому;
- Джозефова Кандаллова світлина — у США, бо її вперше оприлюднено до 1 січня 1927 р.; а також у всьому світі, бо її автори, Джозеф Кандалл (Joseph Cundall) і Джордж Давнс (George Downes), померли понад сто років тому;
- шість кольорових кунштиків — у США, бо їх уперше оприлюднено до 1 січня 1927 р.; а також у всьому світі, бо їх автор, Гаррісон Вейр (Harrison Weir), помер понад сто років тому.
- знаки про суспільне надбання та \LaTeX , бо вони є за спільну власність та не містять авторство.

¹Joseph Cundall, A Treasury of Pleasure Books for Young Children, London, Grant and Griffith, 1850, pp. 217-232.

Також до суспільного надбання належать, бо до їх застосовано ліцензію Creative Commons CC0 1.0 Універсальна (CC0 1.0) Передання до Суспільного Надбання:

- перетлумачений текст;
- графіка від Creative Commons.

Тлова рамця та серійний кунштик на заголовній сторінці атрибуції не потребують (див. Pixabay License).

Черенки DejaVu зужито згідно з DejaVu Fonts License.

Усі торгівельні марки та послужні знаки належать їхнім відповідним власникам.

L^AT_EX

Подяки Первотворний текст разом із заголовною сторінкою та шістьма кольоровими куншиками звантажено з Інтернет Архіву (Internet Archive).

Кнопку звантажено із сайту Creative Commons.

Решту графічних матеріалів звантажено з Вікісховища (Wikimedia Commons) та Pixabay.

Видрук готовано в Overleaf, хмарному редакторі на L^AT_EX. Зужито черенки DejaVu.

Переднє слово від тлумача Перший видрук Робертової Савзієвої «Сторії про три Ведмеді» у четвертому томі його натовді ще анонімної збірки «The Doctor & C.» 1837 року започаткував сливе двохсотлітню низку численних її переказів та тлумачень, що й досі триває. Того ж року Джордж Нікол оприлюднив віршовану й зілюстровану одміну казкової сторії; за два роки незабарився Ніколовий другий наклад. Передрук «The Doctor & C.» 1848 року розтаємничив урешті авторове ймення, бодай по його смерті.

Другий випуск серії «Три ведмеді» зазнайомить шановного читача зі Джозефовою Кандалловою знаковою казковою відміною 1850 року, що ввійшла до його «Втішного книжкового скарбу для малечі» (Joseph Cundall, A Treasure of Pleasure Books for Young Children). Джозеф Кандалл не надто відбіг первотвору в цілому, тіко заступив зіпсуту Бабцю на теж зіпсуте мале дівча на м'я Сріблястолоска (Silver-hair). У пізніших одмінах дівча те знане ще під півтузнем ріжних імен, заки не встійнилося сучасне м'я Золоті Пуклі (Goldilocks).

А таки зміна в антигеройці не єдина сюжетна ослаба за Кандаллом; є ще кількоро дрібніших і не таких помітних:

- вилучено сентенцію: «Вона не могла бути за гарну, порядну..., бо...» (але збережено самі дії, що спричинили сю сентенцію);
- вилучено сентенцію: «Але вона була нахабна, кепська..., і стала до помощи собі сама»;
- вилучено випадки вимови кепського (про загарячу та захолодну вівсянку, замалий горщик на вівсянку) або лихого (про зламаный стілець) слова;
- вилучено сентенцію: «То були деревляні ложки; якби то були срібні, зіпсута... поклала б їх собі в кишеню»;
- «потворна брудна голова» стала за «гарнюню голову»;

- вилучено можебні варіанти майбутнього після втечі: «чи вломила собі карк як падала; альбо вбігла до гаю й тамки заблукала; альбо відшукала шлях із гаю й була схоплена констеблем і спроваджена в дім для поправи для мандрьох як вона...».

Згадані ослаби визначили настанову з дальшого перетвору зі страшної словесної казки на затишну родинну сторію, а з бридкої антигеройки — на втішну геройку; але либонь і дещо применшили напутливий вплив од твору.

Стецько Паляниця,
в екзилі, травень 2022 р.

The "Story of the Three Bears" is a very old Nursery Tale, but it was never so well told as by the great poet Southey, whose version I have (with permission) given you, only I have made the intruder a little girl instead of an old woman. This I did because I found that the tale is better known with Silver-Hair, and because there are so many other stories of old women.²

Joseph Cundall,
November 1849.

"Сторія про Три Ведмеді"— дуже стара діточа казка, але ніколи не переказана так гарно, як од великого поета Савзі, що його версію я (з дозволу) даю вам, тіко я зробив за зловмисницю мале дівча намість старої жінки. Я вчинив се, бо вбачаю, що казка ліпше знана зі Сріблястоволоскою, і бо є так багацько інших сторій про стару жінку.

Джозеф Кандалл,
Листопад 1849 р.

²https://en.wikipedia.org/wiki/Goldilocks_and_the_Three_Bears.

СТОРІЯ ПРО ТРИ ВЕДМЕДІ

Якось бозна коли були собі Три Ведмеді, що мешкали вкупці в своєму власному будинку, у гаї. Їден із їх був Невеличкий, Малий, Крихітний Ведмідь; а їден був за розміром Середковий Ведмідь, а тотий був Здоровезний, Велетенський Ведмідь. В їх у кожного був собі горщик на вівсянку; невеличкий горщик для Невеличкового, Малого, Крихітного Ведмеда; і середковий за розміром горщик для Середкового Ведмеда; і здоровезний горщик для Здоровезного, Велетенського Ведмеда. І в їх у кожного був стілець на йому сидіти; невеличкий стілець для Невеличкового, Малого, Крихітного Ведмеда; і середковий за

розміром стілець для Середкового Ведмедя; і здоровезний стілець для Здоровезного, Велетенського Ведмедя. І в їх у кожного було ліжко в йому спати; невеличке ліжко для Невеличкового, Малого, Крихітного Ведмедя; і середкове за розміром ліжко для Середкового Ведмедя; і здоровезне ліжко для Здоровезного, Велетенського Ведмедя.

Їдної днини, ото як зготували вівсянку собі на сніданок і порозливали її по своїм горщикам, вони вийшли до гаю, нім вівсянка стигла, щоб не попекти собі рота, зарано заходившись їсти її. І нім вони походжали, невеличка дівчинка на м'я Сріблястоволоска³ прийшла до будинку. Перше вона кинула оком у вікно, а тоді зазирнула в замкову

³У первотворі: Silver-hair.

шпарину; і не добачивши нікого в будинку, підняла клямку. Двері не були замикані, бо Ведмеді були гарні Ведмеді, що не чинили нікому жадної шкоди й ніколи не грішили на кого, що той зашкодив би їм. Тож невеличка Сріблястоволоска відчинила двері й увійшла; і вельми вдовольнилася вона, добачивши вівсянку на столі. Якби вона була гарна невеличка дівчинка, вона б зачекала, допоки Ведмеді прийдуть домів, а тоді либонь вони запросили б її поснідати, бо вони були гарні Ведмеді, — трохи ломакуваті, абощо, згідно з Ведмежими звичаями, але таки дуже гарної вдачі та гостинні.

Тож перше вона скуштувала вівсянку Здоровезного, Велетенського Ведмедя, а тота була їй загаряча. А тоді вона скуштувала вівсянку Середкового Ведмедя, а тота була їй захолодна.

А тоді вона пішла до вівсянки Невеличкою, Малого, Крихітного Ведмеда, і скуштувала її; а тота була ні загаряча, ні захолонна, але просто годяща; і так добре їй усмакувала, що вона згамала її всю.

Тоді невеличка Сріблястоволоска сіла на стілець Здоровезного, Велетенського Ведмеда, а тотий був їй зажорсткий. А тоді вона сіла на стілець Середкового Ведмеда, а тотий був їй зам'який. А тоді вона сіла на стілець Невеличкою, Малого, Крихітного Ведмеда, а тотий був ні зажорсткий, ні зам'який, але просто годящий. Тож вона вмостилася на йому й тамки сиділа, допоки сіжа не розчахнулася й не впустила її, вергнувши долі.

Тоді невеличка Сріблястоволоска взялася сходами горі в опочивальню,

що в їй Три Ведмеді спали. І перше вона лягла в ліжко Здоровезного, Велетенського Ведмедя; але тоте було їй зависоке в головах. І ще вона лягла в ліжко Середкового Ведмедя; а тоте було їй зависоке в ногах. І тоді вона лягла в ліжко Невеличкового, Малого, Крихітного Ведмедя; а тоте не було зависоке ні в головах, ні в ногах, але просто годяще. Тож вона затишно вкрилася й лежала тамки, допоки міцно не заснула.

Натоді Три Ведмеді гадали, що їхня вівсянка доста б охолола; тож вони прийшли домів снідати. І ось невеличка Сріблястоволоска лишила була ложку Здоровезного, Велетенського Ведмедя стоячки в його вівсянці.

«Хтось був у мої вівсянці!»

— сказав Здоровезний, Велетенський

Ведмідь дужим, товстим, низьким голосом. І як Середковий Ведмідь подивився на свою, він побачив, що ложка стояла в їй теж.

«Хтось був у мої вівсянці!»

— сказав Середковий Ведмідь середковим голосом.

Тоді Невеличкий, Малий, Крихітний Ведмідь подивився на свою, і була ложка в горщику на вівсянку, але вся вівсянка зникла.

«Хтось був у мої вівсянці й усю її згамав!»

— сказав Невеличкий, Малий, Крихітний Ведмідь тихеньким, слабким, тонким голосом.

По тому Три Ведмеді, бачивши, що хтось був увійшов до будинку й ізгамав сніданок Невеличкового, Малого, Крихітного Ведмеда, зачали

роззиратися довкола. І ось невеличка Сріблястоволоска не поклала жорстку подушку рівно, як була підводилася зі стільця Здоровезного, Велетенського Ведмедя.

«Хтось сидів на мому стільці!»

— сказав Здоровезний, Велетенський Ведмідь дужим, товстим, низьким голосом.

І невеличка Сріблястоволоска причавила була м'яку подушку Середкового Ведмедя.

«Хтось сидів на мому стільці!»

— сказав Середковий Ведмідь середковим голосом.

І вам відомо, що невеличка Сріблястоволоска була вчинила з третім стільцем.

*«Хтось сидів на мому стільці й просидів
йому сіжу!»*

— сказав Невеличкий, Малий,
Крихітний Ведмідь тихеньким,
слабким, тонким голосом.

Тоді Три Ведмеді поміркували, що
треба б їм учинити дальшу розвідку;
тож вони взялися сходами горі ві
свою опочивальню. І ось невеличка
Сріблястоволоска зволила була
подушку Здоровезного, Велетенського
Ведмеда зо свого місця.

**«Хтось лежав у мому
ліжку!»**

— сказав Здоровезний, Велетенський
Ведмідь дужим, товстим, низьким
голосом.

І невеличка Сріблястоволоска

зволочила була качалку⁴ Середкового Ведмедя зо свого місця.

«Хтось лежав у мому ліжку!»

— сказав Середковий Ведмідь середковим голосом.

А тоді Невеличкий, Малий, Крихітний Ведмідь приступив подивитися на своє ліжко, качалка була на своєму місці; і подушка була на своєму місці на качалці, а на подушці була невеличкої Сріблястоволоски гарнюня голова, що не була на своєму місці; бо не мала що робити тамки.

«Хтось лежав у мому ліжку, і вона тутки!»

— сказав Невеличкий, Малий, Крихітний Ведмідь тихеньким, слабким, тонким голосом.

Невеличка Сріблястоволоска була вчула крізь сон дужий, товстий,

⁴Довга вузька подушка (англ. bolster).

низький голос Здоровезного, Велетенського Ведмедя; але вона так міцно спала, що те було їй не більш за вітрове квилля чи громовий гуркіт. І вона була вчула середковий голос Середкового Ведмедя, але се було йно гейби вона вчула, що хто розмовляв уві сні. Але як вона вчула тихенький, слабкий, тонкий голос Невеличкового, Малого, Крихітного Ведмедя, се було так гостро й так пронизливо, що розбуркало її враз. Вона схопилася; і як побачила Три Ведмеді з їдного боку од ліжка, беркицьнулася з другого; і побігла до вікна. Наразі вікно було відчинене, бо Ведмеді як гарні охайні Ведмеді, що вони за їх були, завше відчиняли вікно у свої опочивальні, як уставали вранці. Невеличка Сріблястоволоска

вистрибнула; і геть убігла до гаю, і
Три Ведмеді довіку вже її не бачили.

УСІ ВИПУСКИ

<https://paljanytsja.wordpress.com/>

ВИПУСК ПЕРШИЙ. Роберт Савзі.
Сторія про Три Ведмеді (1837).

ВИПУСК ДРУГИЙ. Джозеф Кандалл.
Сторія про Три Ведмеді (1850).

ВИПУСК ТРЕТІЙ. Джордж Равтледж.
Три ведмеді (1862).

ВИПУСК ЧЕТВЕРТИЙ. Джозеф
Джейкобс. Дряпко (1894).

ВИПУСК П'ЯТИЙ. Вільям Воллес
Денслов. Денсловові Три Ведмеді (1903).

ВИПУСК ШОСТИЙ. Гамільтон Райт
Мабі. Три Ведмеді (1905).

ВИПУСК СЬОМИЙ. Леонард Леслі
Брук. Сторія про Три Ведмеді (1905).

ВИПУСК ВОСЬМИЙ. Флора Енні Стіл.
Сторія про Три Ведмеді (1918).

ВИПУСК ДЕВ'ЯТИЙ. Кетрін Пайл.
Золоті Пуклі та Три Ведмеді (1918).

ВИПУСК ДЕСЯТИЙ. Кунштики про три Ведмеді (1831-1890). Упоряд. Стецько Паляниця (2022).

ВИПУСК ОДИНАДЦЯТИЙ. Стецько Паляниця. лев толстой як дзеркало «руZZкага міра»: прикладом казки про три Ведмеді (2022).